

Ledelsesansvar i selskaber II

En ledelse kan pådrage sig såvel erstatningsansvar som strafansvar, hvis den ikke lever op til lovgivningens forpligtelser.

JURAKLUMME

Af Carsten Palsgaard

Advokat, Lou Advokatfirma

RANDERS: I en artikel på dette sted den 1. marts 2016 blev der redegjort for grundlaget for det selskabsretlige ledelsesansvar.

Der blev bl.a. redegjort for, at grundlaget for ansvars-vurderingen er specifikke regler i Selskabsloven om fordeling af kompetencer og pligter mellem ledelsen, det vil sige bestyrelsen og direktion, samt at bestyrelsen lever op til sit lovbestemte ansvar ved i første række at fastsætte retningslinjer for sit arbejde, herunder kontrol med direktionen, ved udarbejdelse af en fornuftig forretningsorden for sine arbejds-gange og kontrolforanstaltninger. Efterfølgende efterlever bestyrelsen sine pligter ved behørig hensyntagen til forretningsordenen, herunder i særdeleshed ved at efterleve de krav til kontrol af selskabets daglige ledelse og sikring af revisionsgrundlaget, som Selskabsloven opstiller.

Såfremt ledelsen efterlever de regler, der findes i selskabslovgivningen m.v. vil et ledelsesansvar ikke kunne komme på tale. Efterlever ledelsen derimod ikke sine pligter, vil der kunne blive tale om ifaldelse af såvel et straffe-

retligt som et erstatningsretligt ansvar.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at det er det enkelte medlem af ledelsen, der er pligtssubjekt i forhold til de forpligtelser Selskabsloven opstiller vedrørende ledelsens arbejde. Dette betyder, at det er det enkelte ledelsesmedlem, der vil kunne pådrage sig erstatningsansvar eller ifalde strafansvar.

Formålet med at gøre et erstatningsansvar gældende er at inddække et økonomisk tab hos en person eller juridisk enhed, som har lidt et økonomisk tab. Det fremgår i den forbindelse direkte af Selskabsloven, at medlemmer af ledelsen, som under udøvelsen af deres hverv, forsætligt eller uagtsomt har tilføjet selskabet eller tredjemand skade skal erstatte det forvoldte tab.

For at ifalde erstatningsansvar kræves det som nævnt, at der er handlet enten forsætligt eller uagtsomt. Størst praktisk udbredelse har selvsagt uagtsomhed, idet det heldigvis er sjældent forekommende, at ledelsesmedlemmer forsætligt påfører selskabet eller tredjemand økonomisk skade. Uagtsomhed kan være såvel simpel som grov uagtsomhed. Såkaldt simpel uagtsomhed, hvor der som ordet

Når man som medlem af en bestyrelse påtager sig at deltage i dirigentrollen i en virksomhed, har man samtidig et ansvar for, at gældende regler overholdes.
Tegning: Jens Nex

antyder kun trædes en smule ved siden af den norm for god selskabsledelse loven stiller, er tilstrækkeligt til at udløse et erstatningsansvar. Såfremt der er flere erstatningsansvarlige for den samme skade hæfter de pågældende som udgangspunkt solidarisk for erstatningen.

Det netop nævnte illustrerer vigtigheden af, at et ledelsesmedlem altid er opmærksomt på muligheden for at få tilført bestyrelsesprotokollen en bemærkning om, at den pågældende ikke kan tiltræde en bestemt be-

slutning, som man finder problematisk.

På det praktiske niveau opereres der indenfor ledelsesansvar med den såkaldte Business Judgment Rule. Reglen dækker over, at bestyrelsen ikke pådrager sig ansvar for de forretningsmæssige beslutninger, som bestyrelsen træffer på et grundlag, som på tidspunktet for beslutningen, fremstår forsvarligt. Med andre ord indtræder der ikke erstatningsansvar, hvis det foreliggende beslutningsgrundlag, for et almindeligt fornuftigt bestyrelsesmedlem, måtte fremstå som tilstrækkeligt til at træffe den pågældende beslutning på. Reglen kan også siges at dække over den selvfølge, at et ledelsesmedlem ikke kan mødes med et erstatningskrav, som følge af en tilsyneladende fornuftig beslutning, som efterfølgende dog ender med at være tabsgivende for selskabet eller selskabets kreditorer. Såfremt det netop nævnte ikke stod til troende, ville der således kunne stateres erstatningsansvar i alle sager, hvor et selskab ikke udvikler sig forretningsmæssigt gunstigt.

Forså vidt angår strafansvar har et sådant ansvar selvsagt ikke det samme overordnede sigte som erstatningsansvar,

eftersom det i relation til et strafansvar er uden betydning, om der er lidt et økonomisk tab. Formålet med idømmelse af straf skal derimod findes i de forebyggende hensyn, der ligger i at straffe samt selve strafaspektet, det vil sige samfundets sanktion overfor en uacceptabel handling.

Udgangspunktet for pådragelse af strafansvar er herfter, at der skal være foretaget noget strafbart. Den strafbare handling vil altid være formuleret i lovgivningen. For eksempel fremgår det af Straffeloven, at tyveri er forbudt. På samme måde fremgår det af Selskabsloven, at tilsidesættelse af ledelsens pligter, herunder manglende kontrol af med den daglige ledelse, er forbundet med potentielt bødeansvar for bestyrelsesmedlemmerne.

Gerningsindholdet, for at blive i den strafferetlige jargon, er således, at et ledelsesmedlem ikke iagttager de pligter, man har som netop medlem af ledelsen. Ofte dukker spørgsmålet om strafansvar op i kølvandet på et selskabs sammenbrud, hvor ledelsen ofte vil blive forsøgt stillet til ansvar for ikke at have forhindret et andet ledelsesmedlems strafbare handlinger, eller en alt for risikobetonet adfærd.

Herudover er det et grundlæggende strafferetligt krav, at den strafbare handling kan tilregnes ledelsesmedlemmet, som enten forsætligt eller uagtsomt. På samme måde som vedrørende erstatningsansvaret har forsettet ikke den store praktiske relevans indenfor selskabsretlige lovovertrædelser. Derimod er det langt mere praktisk relevant, at strafansvar pådrages ved uagtsomhed. I den forbindelse findes der den vigtige forskel til erstatningsretten, at straffansvar kun kan pådrages ved grov uagtsomhed. Forskellen mellem simpel og grov uagtsomhed er ikke nærmere opstillet i lovgivningen, og det er således altid et domstolsanliggende at vurdere, om en tilsidesættelse af pligter/faktiske handlinger har karakter af grov eller simpel uagtsomhed.

Udover Selskabsloven indeholder f.eks. miljølovgivningen, skattelovgivningen samt Værdipapirhandelslovens regler for selskabets ledelse, hvis tilsidesættelse kan medføre strafansvar.

I en senere og sidste artikel om ledelsesansvar vil eksempler på erstatnings- og strafansvar fra det virkelige liv blive omtalt.

↓ Advokaterne skriver

I hver udgave af ErhvervsMagasinet vil advokater fra Lou Advokatfirma på skift skrive om aktuelle og alment interessante juridiske problemstillinger.

Lou Advokatfirma udfører rådgivning og bistand især til danske og udenlandske virksomheder samt organisationer og private.

Firmaet beskæftiger 60 medarbejdere heraf over 20 jurister med individuelle kompetencer inden for juræns kerneområder.

En del af firmaets ydelser er tillige ejendomsadministration af cirka 7000 enheder.

Med kontorer i Randers, Aarhus og København yder Lou Advokatfirma rådgivning og bistand over hele landet, og gennem international deltagelse i The Geneva Group har firmaet adgang til lokal ekspertise inden for juridiske og skattemæssige forhold i lande over det meste af verden.

Denne uges skribent er:
CARSTEN PALSGAARD